

STORTINGET

Innst. 386 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 125 L (2019–2020)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i permitteringslønnsloven (oppheving av midlertidig arbeidsgiverperiode innført som følge av utbrudd av covid-19)

Til Stortinget

Sammendrag

Hovedinnholdet i proposisjonen

I proposisjonen fremmes forslag om at perioden arbeidsgiver har lønnsplikt i starten av en ny permittering, økes til 10 dager fra 1. september 2020, og at den midlertidige bestemmelsen om arbeidsgiverperiode I på 2 dager samtidig oppheves.

Bakgrunn – gjeldende rett

Etter permitteringslønnsloven § 3 første ledd utgjør arbeidsgiverperiode I 15 dager. Som følge av utbruddet av covid-19-pandemien ble det 12. mars 2020 iverksatte en rekke smitteverntiltak med umiddelbar virkning. Blant annet ble arbeidsgivers lønnsplikt i starten av en permittering, arbeidsgiverperiode I, redusert fra 15 til 2 dager.

Endringen i arbeidsgiverperiode I er forutsatt å gjelde ut oktober 2020, jf. Prop. 53 LS (2019–2020) Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet). Den eksakte tidsbegrensningen til 31. oktober 2020 ble tatt ut av lovbestemmelsen under behandlingen i Stortinget.

I Prop. 52 S (2019–2020) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdeparte-

mentet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) ble det i tillegg foreslått å oppheve ventedagene i dagpengeordningen og kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger som midlertidige tiltak ut oktober 2020.

Stortinget ba i anmodningsvedtak 16. mars 2020 regjeringen om en rekke andre økonomiske tiltak som følge av covid-19-krisen, blant annet at det skulle utformes en ordning som sikrer permitterte full lønn (opptil 6 G) de første 20 dagene av en permittering. Arbeidsgiver dekker 2 dager, jf. permitteringslønnsloven, mens staten skal gi lønnskompensasjon for 18 dager. Formålet med den nye, midlertidige ordningen er å forlenge den samlede perioden helt permitterte får full lønn i starten av permitteringsperioden fra 15 dager til 20 dager, samtidig som arbeidsgivers lønnsplikt i starten av permitteringsperioden reduseres.

Departementets vurderinger og forslag

Da det ble foreslått å redusere arbeidsgiverperioden fra 15 til 2 dager, var det behov for å iverksette tiltak raskt. Samtidig var det svært vanskelig å forutse hvor omfattende konsekvensene av covid-19-pandemien ville bli, og behovet for ytterligere endringer i permitteringsreglene ville derfor bli vurdert løpende.

Redusert arbeidsgiverperiode var et målrettet og virkningsfullt tiltak for de bedriftene som ble direkte rammet.

For bedrifter som ikke var like direkte rammet av koronaepidemien, kan permittering i større grad ha vært et valg, og lavere kostnader ved permittering kan ha gjort permittering til et mer attraktivt alternativ for disse bedriftene. Det høye omfanget av permitteringer i Norge sammenlignet med tilsvarende ordninger i våre

naboland, kombinert med at arbeidsgivers kostnader ved bruk av permittering er lavere i Norge, taler for at denne forskjellen har hatt betydning. Dette påpekes også av ekspertgruppen ledet av professor Steinar Holden, som har vurdert de samfunnsøkonomiske konsekvensene av koronatiltakene, samt av Frischsenteret, som har sett på hvem som har blitt rammet av permitteringer og ledighet de første ukene av covid-19-utbruddet.

Fra 10. mars til 19. mai 2020 har om lag 415 000 personer registrert seg som arbeidssøkere, hvorav nærmere 85 pst. har oppgitt permittering som begrunnelse.

Fra 20. april 2020 har regjeringen gradvis lettet på smitteverntiltakene, og mange virksomheter har gjenopptatt virksomheten. Det er dermed ikke like stort behov for fortsatt permittering, og grunnlaget for en svært begrenset lønnsplikt blir gradvis mindre.

Utgangspunktet for reduksjonen i arbeidsgiverperioden var at den skulle være midlertidig og reverse-res når den ekstraordinære situasjonen knyttet til covid-19-pandemien avtok. Når mange av smitteverntiltakene nå er opphevet eller er under utfasing, og det forventes at aktiviteten og arbeidskraftetterspørselen tar seg opp, tilsier det at arbeidsgiverperioden igjen utvides.

Bedriftene som ble hardest rammet av krisen, har trolig allerede gjennomført permitteringer og blir derfor mindre berørt av en endring i arbeidsgiverperioden med lønnsplikt nå.

Fortsatt usikkerhet om utviklingen fremover tilsier at den midlertidige ordningen tilbake til 15 dagers lønnspliktperiode ikke reverserer fullt ut nå.

Det foreslås derfor at arbeidsgiverperiode I utvides fra 2 til 10 dager fra 1. september 2020. Endringen utformes som ny alminnelig varighet i loven og ikke som en ny midlertidig endring frem til utgangen av oktober 2020.

Det vises til lovforslaget § 3 første ledd.

Arbeidsgivers lønnspliktperiode må ses i sammenheng med 18-dagers lønnskompensasjonsordning, som ble innført for å kompensere arbeidstakerne for redusert lønnsplikt. Når lønnspliktdagene øker, faller begrunnelsen for å kompensere arbeidstakerne bort. Det foreslås derfor å avvikle den midlertidige ordningen med 18-dagers lønnskompensasjon fra samme tidspunkt. Lønnskompensasjonsordningen er regulert i forskrift fastsatt av Kongen i statsråd, og oppheves på samme måte.

Permitteringslønnsloven § 3 b om en midlertidig arbeidsgiverperiode I på 2 dager trådte i kraft 20. mars 2020 og var forutsatt å gjelde midlertidig. Bestemmelsen gir i tillegg departementet hjemmel til å gi forskrifter om beregning av arbeidsgiverperioden. Forskriftshjemmelen er ikke benyttet, og antallet lønnspliktdager foreslås økt. § 3 b foreslås derfor opphevet med virkning fra 1. september 2020.

Det vises til lovforslaget.

Lovendringsforslaget er en nødvendig oppfølging av forslaget til endringer i statsbudsjettet jf. Prop. 127 S (2019–2020), hvor det forutsettes iverksetting fra 1. september 2020. Det har derfor ikke vært mulig å gjennomføre alminnelig høring.

Ikrafttredelse. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det foreslås at endringene gjøres gjeldende med virkning for permitteringer som iverksettes fra og med 1. september 2020.

Forslaget er beregnet å gi en innsparing på 26 mill. kroner i år sammenlignet med regjeringens foreløpige forslag til bevilgning i Prop. 117 S (2019–2020). Det er da lagt til grunn at antall lønnspliktdager øker fra 2 til 10 dager fra 1. september 2020, at perioden med full lønn (inntil 6 G) i 18 dager (lønnskompensasjonsordningen) faller bort samtidig, og at dagpenge- og permitteringsregelverket for øvrig som gjaldt før koronautbruddet i mars, gjelder etter utgangen av oktober. Forslaget vil gi en innsparing på 42 mill. kroner sammenlignet med gjeldende regelverk i perioden september–oktober og merutgifter på 16 mill. kroner sammenlignet med regelverket før koronautbruddet i mars – for november og desember. Anslaget er svært usikkert og vil i stor grad bestemmes av tilgangen av nye permitteringer.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Gisle Meininger Saudland og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Prop. 125 L (2019–2020) om endringer i permitteringslønnsloven (oppheving av midlertidig arbeidsgiverperiode innført som følge av utbrudd av covid-19).

Komiteen viser til at smitteverntiltak som følge av covid-19-pandemien førte til at mange virksomheter med umiddelbar virkning måtte stoppe sin virksomhet. Andre ble indirekte berørt av tiltakene ved at etterspørselen etter varer og tjenester falt bort. Svært mange arbeidstakere sto i fare for å miste arbeidsplassen på kort tid når inntektene til bedriftene stoppet opp over natten, og det var nødvendig å finne løsninger for å unngå oppsigelser gjennom at bedriftene kunne permittere i stedet. Derfor ble arbeidsgivers lønnsplikt i starten av en permittering midlertidig redusert fra 15 til 2 dager. For å bidra til forutsigbarhet selv i en midlertidig situasjon

ble endringen i denne arbeidsgiverperioden vedtatt å gjelde inntil videre.

Komiteen viser til at det samtidig ble foreslått å midlertidig oppheve ventedagene og kravet til arbeids- tidsreduksjon i dagpengeordningen for arbeidstakere i samme periode.

Komiteen viser videre til at Stortinget var tydelig overfor regjeringen på at permitterte skulle kompenseres med full lønn opp til 6 G fra staten i den perioden arbeidsgivere fikk redusert lønnsplikten, og økte også antall dager med full lønn i permitteringsperioden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, ser at både ekspertgruppen som har foretatt en samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak – covid-19 og Frischsenteret mener at det høye antallet permitterte i Norge sammenlignet med tilsvarende ordninger i naboland kan tyde på at lavere kostnader ved permittering kan ha gjort permittering til et mer attraktivt alternativ for en del bedrifter. Samtidig har lettelser i smitteverntiltakene gjort at flere virksomheter kan gjenoppta virksomheten, og grunnlaget for en svært begrenset lønnsplikt blir gradvis mindre.

Komiteen understreker at utgangspunktet for kompensasjonsordningene som følge av de omfattende smitteverntiltakene var at disse skulle være midlertidige og kunne reverseres når situasjonen kunne tilsi dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, merker seg at mange av smitteverntiltakene nå er opphevet eller er under utfasing, og at stadig flere kommer tilbake i jobb. Nav rapporterer at siden koronakrisen startet, registrerte 431 100 personer seg som arbeidssøkere hos Nav, men at over 215 500 personer nå har forlatt Navs ledighetsstatistikk. Når aktiviteten og arbeidskraftetterspørselen tar seg opp, tilsi- er det at arbeidsgiverperioden utvides igjen. Det bør ikke være tilnærmet kostnadsfritt for arbeidsgivere å permittere når økonomien tar seg opp, da dette vil kunne bidra til flere permitteringer enn nødvendig. Det er likevel knyttet stor usikkerhet til utviklingen fremover, og derfor foreslår både ekspertgruppen og regjeringen å øke antall dager med lønnsplikt, men kun til 10 dager.

Flertallet støtter å utvide arbeidsgiverperiode I fra 2 til 10 dager fra 1. september 2020.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen i Prop. 53 LS (2019–2020) foreslo å redusere arbeidsgiverperioden fra 15 til 2 dager. Dette flertallet viser til at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti mente at en reduksjon i arbeidsgiverperioden var nødvendig for å hindre oppsigelser, men at det var usosialt å flytte kostnadene over på arbeidstakerne.

Regjeringens forslag var å lette utgiftene til arbeidsgiver, men sendte regningen over til permitterte arbeidstakere, som hadde fått 13 færre dager med full lønn. Som et resultat av forhandlinger om krisepakke 1 og behandling av Prop. 53 LS (2019–2020) fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak enstemmig:

«Stortinget ber regjeringen sikre full lønn (inntil 6G) i minimum 20 dager fra permittering, derav staten dekker fra dag 3 til 20. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft umiddelbart og utbetalingene skjer så raskt Nav får på plass en teknisk løsning.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det var nødvendig at staten kompenserte for færre dager med lønnsplikt, slik at kostnadene ikke ble lagt over på arbeidstakerne gjennom reduksjon i arbeidsgiverperioden.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Prop. 127 S (2019–2020) fastholder at de midlertidige endringene i dagpengeordningen avvikles fra og med 1. november 2020. Dette inkluderer økt kompensasjonsgrad, redusert krav til minsteinntekt, nedsatt krav til redusert arbeidstid, oppheving av ventedager og særregler for lærlinger. Disse medlemmer mener at summen av redusert arbeidsgiverperiode i permitteringsordningen og oppheving av de midlertidige endringene i dagpengeordningen vil føre til en ubalanse i byrdefordeling mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Disse medlemmer støtter at perioden arbeidsgiver har lønnsplikt i starten av en ny permittering økes til 10 dager, men mener det er nødvendig å videreføre de midlertidige endringene i dagpengeordningen. Disse medlemmer viser til Innst. 360 S (2019–2020), der Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår å videreføre de midlertidige endringene i dagpengeordningen ut 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at perioden med fritak fra lønnsplikt under permittering bør utvides for å unngå oppsigelser. Disse medlemmer viser til Innst. 360 S (2019–2020), der Arbeiderpartiet foreslår å utvide perioden med fritak fra lønnsplikt under permittering ut året 2020 og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget til høsten med en vurdering av behovet for ytterligere utvidelse av permitteringsperioden til 52 uker. Arbeiderpartiet mener at det ved utvidelse av permitteringsperioden bør ilegges en arbeidsgiverperiode 2 for å bidra til at arbeidsgiverne er med på å ta deler av kostnadene ved permitteringen og gi et ekstra insentiv til å hente inn permitterte arbeidstakere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Fol-

ke parti, viser til at permitteringsregelverket har vært endret flere ganger, og at siden 2004 har antall dager med lønnsplikt for arbeidsgiver variert fra 5 til 20 dager, mens perioden med rett til dagpenger har variert fra 26 til 52 uker. I forbindelse med finanskrisen ble perioden med lønnsplikt i 2009 redusert fra 10 til 5 dager. Det er derfor naturlig at når norsk økonomi er i ferd med å gå tilbake til normalen, bør også særordninger i forbindelse med smittevernstiltakene reverseres. Når arbeidsgivers lønnsplikt nå økes til 10 dager for nye permitteringer, reduseres risikoen for at ordningen går fra å være sistevalget til førstevalget, eller at den blir misbrukt, samtidig som arbeidstakere sikres full lønn den første perioden i permitteringstiden.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener vi må se endringene i arbeidsgivers lønnsplikt i starten av en permittering samt statens lønnsplikt med 100 pst. lønnskompensasjon i 18 dager som en del av en helhetlig økonomisk kriseløsning. Dette medlem viser til at for Senterpartiet var kjernen i dette å etablere en bedre inntektstrygghet for arbeidstaker, samtidig som arbeidsgiver fikk lavere utgifter i forbindelse med permittering. Dette medlem påpeker at en slik styrket økonomisk grunnsikring reduserte behovet for andre, kompliserte tilleggsvitelser.

Dette medlem viser til at Stortinget fattet et enstemmig anmodningsvedtak ved behandlingen av Prop. 53 LS (2019–2020). Dette medlem viser til at dette vedtaket ble enstemmig fordi det var en balansert løsning overfor både arbeidsgivere og arbeidstakere.

Dette medlem vil understreke at permitteringslønnsloven er svært viktig for å redusere bedriftenes bruk av oppsigelser ved markedssvingninger/markeds- svikt og for å gi arbeidstakere en inntektssikring gjennom dagpenger når vanlig arbeid, og dermed arbeidsinntekt, bortfaller. Ved utbruddet av covid-19-pandemien var Senterpartiet en pådriver for at man måtte redusere arbeidsgiverperioden, samt bedre ytelsene i permitteringsordningen, slik at de økonomiske belastningene, både for bedrift/arbeidsgiver og arbeidstaker, ble bedret i den meget krevende situasjonen vi sto fremfor.

Dette medlem påpeker at situasjonen fortsatt er svært krevende med et ekstremt høyt antall permitterte, og de langsiktige virkningene av pandemien og videre oljeprisfall fører til at man kan forvente at en rekke produksjonsbedrifter som i første fase ikke ble rammet, nå kommer i større vanskeligheter. Dette medlem viser til at Senterpartiet har støttet en rekke tiltak som har kommet ulike bransjer, både privat og offentlig virksomhet, arbeidsgivere og arbeidstakere, til gode. Dette for å forhindre at arbeidsledigheten skulle bite seg fast. Det er fortsatt behov for ekstraordinære tiltak på per-

mitteringsområdet, både i form av mindre belastning for arbeidsgiver og bedre ytelser for arbeidstaker.

Dette medlem understreker at permitteringsregelverket, selv med bedre ytelser, innebærer direkte og indirekte kostnader for arbeidsgiver, blant annet ved at de ansatte mister den nære, løpende tilknytningen til bedriften som er nødvendig for hele tiden å utvikle bedriftens viktigste ressurs, nemlig arbeidskraften, samt at arbeidstaker økonomisk taper store summer på å bli permittert. Dette medlem understreker derfor at permitteringsregelverket må innebære at både arbeidsgiver og arbeidstaker også yter sin andel, slik at man beholder et system hvor alle parter blir økonomisk stimulerte til å få folk tilbake i ordinær jobb.

Dette medlem går imot at arbeidsgiverperiode I økes fra 2 til 10 dager fra 1. september 2020. Dette medlem foreslår å øke arbeidsgiverperioden fra 2 til 5 dager fra 1. september 2020. Begrunnelsen for dette er at situasjonen fortsatt er meget kritisk. Det kan forventes omfattende permitteringer i produksjonsvirksomheter, og ikke minst ønsker Senterpartiet et mest mulig enkelt og oversiktlig regelverk hvor permitteringsregelverket er det som skal sikre både arbeidsgivers og arbeidstakers interesser uten for mange kompliserte tilleggssordninger.

Dette medlem går inn for 100 pst. lønnskompensasjon fra 6. til 20. dag. For øvrig går dette medlem inn for å, inntil videre, videreføre dagpengesatsene på 80 pst. fra 0 til 3 G, 62,4 pst. fra 3 til 6 G og 0 pst. over 6 G ut over 1. november 2020. Dette medlem vil beholde krav til minste arbeidsinntekt på 0,75 G siste tolv måneder og 2,25 G siste 36 måneder samt at krav til redusert arbeidstid på 40 pst. videreføres. Dette medlem går inn for at det ikke innføres 3 ventedager for permitterte som søker dagpenger fra 1. november 2020, og at særskilte regler for lærlinger opprettholdes. Dette medlem går for øvrig inn for å øke permitteringsperioden fra 26 til 52 uker. Dersom arbeidsgiver etter 1. november 2020 forlenger permitteringen ut over 26 uker, går dette medlem inn for at arbeidsgiver må dekke full lønn i en ny femdagersperiode som en egenandel.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 5 dager (arbeidsgiverperiode I).

§ 3 b oppheves.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 5 dager (arbeidsgiverperiode I).

§ 3 b oppheves.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti. Komiteens tilråding II fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 15. juni 2020

Erlend Wiborg

leder

vedtak til lov

om endringer i permitteringslønsloven (oppheving av midlertidig arbeidsgiverperiode innført som følge av utbrudd av covid-19)

I

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 10 dager (arbeidsgiverperiode I).

§ 3 b oppheves.

II

Loven trer i kraft 1. september 2020 og gis virkning for permitteringer som settes i verk etter ikrafttreddelsen.

Heidi Nordby Lunde

ordfører

